

Efter döden - vad gör vi nu?

En praktisk folder om vad som händer när någon gått bort

Svenska kyrkan

GETINGE-OSKARSTRÖMS
PASTORAT

Vad händer och vad behöver göras när någon gått bort?

Frågor om begravningen, om olika ceremonier, olika gravalternativ, vem som betalar och vad anhöriga själva kan göra – detta är frågor som ofta dyker upp vid ett dödsfall. Ibland har den som gått bort lämnat skriftlig information om sina önskemål. Men finns inget sådant dokument hoppas vi att denna lilla folder kan vara ett stöd och ge vägledning.

När det händer

Om dödsfallet sker i hemmet eller på annan plats där ingen vård- eller omsorgspersonal är närvarande, är det först och främst en begravningsbyrå du ska kontakta. Om dödsfallet inträffar i miljö där omsorgs- eller sjukvårdspersonal närvarar kommer de vägleda dig och vara behjälpliga med den första kontakten som behöver tas. Även här är kontakten med en begravningsbyrå det första som ska göras. Begravningsbyråerna har en viktig roll att förmedla kontakter och information mellan dig och kyrkogårdsförvaltningen (den lokala kyrkans verksamhet som ansvarar för begravingar och gravskötsel). Byråerna underlättar genom sin kunskap och erfarenhet den planering som behöver göras.

När måste begravning ske och vem har ansvaret?

Det är viktigt att en avliden kremeras eller gravsätts så snart som möjligt. Den längsta tillåtna tiden mellan dödsfall och kremering eller gravsättning är en månad. Om den avlidne kremeras måste askan gravsättas inom ett år. Gravsättning med kista måste alltid ske inom en månad. Om det finns särskilda skäl kan Skatteverket medge anstånd med kremering eller gravsättning.

Det är anhöriga, eller annan närstående, som planerar och ordnar med begravningen. För detta finns begravningsbyråer, vars kunskap och erfarenhet är ett bra stöd för allt det som behöver göras och planeras. Om ingen anhörig finns eller vill ta hand om begravningen är det kommunens skyldighet att göra det.

Saknar dödsboet ekonomiska tillgångar ordnas begravningen med hjälp av bidrag från kommunen. Bidragets storlek varierar över landet och täcker ibland även kostnader för minnesstund.

Det här ingår i begravningsavgiften

Alla svenska medborgare, oavsett trostillhörighet, betalar begravningsavgift via sin skattsedel. Begravningsavgiften täcker kostnader för gravsättning och kremering. Däremot ingår till exempel inte minnesstund efter begravningsceremonin eller skötsel av gravplatsen.

Val och önskemål i samband med begravning

När någon avlider är det viktigt att de anhöriga eller andra som ordnar med begravningen så långt det är möjligt följer den avlidnes önskan om kremering och om gravsättningen. Det kan handla om ceremonin, vilken gravplatstyp som ska väljas och om platsen för gravsättningen.

Kontakta en begravningsbyrå

När någon avlidit rekommenderar vi dig att kontakta en begravningsbyrå. De kan bland annat ge svar på vad du som anhörig själv kan göra i samband med begravningen.

Här är en lista över det din begravningsbyrå kan komma att ställa frågor om:

- Tid och plats för begravning
- Placering av den avlidnes kropp i väntan på kistläggning och begravning
- Välja kista eller urna
- Att göra kroppen redo inför kistläggning och begravning
- Lägga minnesföremål eller tillhörigheter i kistan
- Formulera dödsannons
- Utforma agendor för begravningsceremoni
- Planera minnesstund
- Val av dekorationer och blommor till begravningsceremoni
- Användande av bårtäcke (En vacker textil som kan läggas över kistan vid begravningen. Vårt pastorat lånar ut bårtäcken kostnadsfritt.)
- Bärlag till och från begravningsceremoni (Anhöriga eller kyrkans personal.)
- Avskedsform vid begravningsakt
- Närvara vid kremering.
- Närvaro vid sänkning av kista/urna
- Välja gravskick (typ av grav)
- Välja gravanordning/gravsten (ska även godkännas av kyrkogårdsförvaltningen)
- Strö aska på annan plats än begravningsplats (krävs tillstånd från länsstyrelsen)

För medlem i Svenska kyrkan

- Välja kyrka, kapell eller annan lokal för begravningsgudstjänst. På kyrkogårdarna i Enslöv, Oskarström och Kvibille har vi dessutom fina ceremoniplatser för begravning utomhus. På vår hemsida hittar du information om våra kyrkor under fliken "Våra kyrkor och församlingshem".
- Själaringning, det vill säga kyrkklockorna ringer vid en viss tidpunkt för den avlidne. Detta bokas oftast av begravningsbyrån i samband med bokning av begravningsgudstjänsten.
- Någon av nästföljande söndagar efter själaringningen sker tacksägelse med ljusständning och uppläsning av den avlidnes namn i kyrkan.
- Som medlem har du dessutom tillgång till sorgesamtal och leva vidare-grupper. Dessa hjälper dig med sorgebearbetning och praktiska frågeställningar i samband med anhörigs bortgång.

För den som inte är medlem i Svenska kyrkan

Det är viktigt att känna till om den avlidne är medlem i Svenska kyrkan eller ej. Kyrkan och församlingen kan inte lotsa dig igenom de olika moment som följer efter en anhörigs bortgång, om denne inte varit medlem. Begravningsakt i kyrkobyggnader är enbart till för den som varit medlem. På kyrkogårdarna i Enslöv, Oskarström och Kvibille har vi dock fina ceremoniplatser för begravning utomhus, vilka är tillgängliga även för den som inte varit medlem. Din begravningsbyrå kan dessutom ge dig andra förslag på platser.

Förklaringar av olika moment

Momenten som beskrivs här gäller för den som är medlem i Svenska kyrkan. Är den avlidne inte medlem gäller endast punkten om gravsättning. Det kan också vara aktuellt att välja någon form av minnesstund.

Själaringning

När pastoratet fått veta att en medlem dött, planeras själaringningen. Kyrkans klockor ringer då som ett meddelande till församlingsborna att någon i församlingen avlidit. Den sker närmaste onsdag kl 10.30.

Som anhörig kan det vara fint att få vara med i kyrkan vid själaringningen och låta det få bli en värdefull del i sorgprocessen. Kyrkorummet blir lite mindre främmande inför begravningen och du får tillfälle att tända ljus i ljusbäraren.

När klockorna ringer ges tillfälle för en stunds välbehövlig återhämtning mitt i sorgen. Det gör det också möjligt att möta kyrkvaktmästaren en första gång och tala om val av gravskick och gravplats och hur en eventuell utbärning skulle ordnas.

Välja begravningstid

I vårt pastorat äger alltid begravningar rum på torsdagar och fredagar. Du bokar tid för begravning via begravningsbyrån.

Tacksägelse

Tacksägelsen är mycket enkel, men kan vara en väldigt fin stund för de anhöriga, att få känna att församlingen bär dem och den som dött i sina böner.

Tacksägelse sker i söndagsgudstjänsten i den församling den avlidne tillhörde, någon av följande söndagar efter att anmälan om dödsfall gjorts och själaringning skett. Namnet på den bortgångne läses upp och ett ljus tänds till dennes minne. Efter överenskommelse med de anhöriga kan tacksägelse ske även vid annat tillfälle och även i annan kyrka än i den församling den avlidne tillhörde.

Sorgesamtal

När begravningstid är bokad kommer en av våra präster kontakta dig. Kontakten tas för att boka en tid där du får berätta om hur ni vill att begravningsgudstjänsten ska planeras. Vid detta tillfälle får du också berätta om den person som nu inte längre finns med. Detta kallar vi för sorgesamtal.

När en anhörig avlider kan ensamheten och tomheten vara jobbig. Då kan det kännas skönt att få prata med någon om livet som varit och livet som kommer. Vi rekommenderar att låta samtalet få fortsätta vid fler tillfällen, både före och efter begravningen. Sorg bearbetas på många olika sätt och vi finns tillhands för att hjälpa dig med detta.

Välja musik

I samband med sorgesamtalet diskuteras även musik i samband med begravningsgudstjänsten. Det kan handla om både psalmer, inspelad musik, solosång och instrumentalmusik. Musiken är till för att förmedla minnet av den bortgångne och är en hjälp i sorgen. Pastoratets musiker och präster kan hjälpa dig med utformning och musikval. På vår hemsida (under fliken ”Dop Konfirmation Bröllop Begravning”) går det också att lyssna på några exempel av lämpliga psalmer.

Begravningsgudstjänst

Begravningsbyrån hjälper dig med att boka tid för begravningsgudstjänsten. I begravningsgudstjänsten tar vi farväl av den döde. Vi får uttrycka sorgen och saknaden. Genom musiken och blommorna, tårar och kramar, böner och det personliga prästen försöker förmedla. Vi påminns om det speciella som har varit viktigt i det liv som avslutats. I evangeliet om uppståndelse från de döda genom Jesus Kristus finns hopp och tröst.

Begravningsgudstjänsten är en offentlig gudstjänst enligt Svenska kyrkans ordning. I samtal med prästen kan ni också vara delaktiga i utformningen av gudstjänsten utifrån den avlidnes och de anhörigas önskemål.

Minnesstund

Efter gudstjänsten fortsätter gemenskapen ofta i en eftersamling där vi minns den avlidne i en stunds samvaro. De bokas på vår pastoratsexpedition.

Läs mer om Minnesstund på sid 11-13.

Gravsättning

Gravsättning är ett samlingsnamn för när kistan eller urnan/askan sätts ner i jorden eller askan sätts ner i minneslund eller strös på annan plats. Enligt begravningslagen ska gravsättning ske inom en månad från dödsdagen vid kistbegravning. Om den avlidne kremerats gäller istället gravsättning av askan inom ett år efter bortgången.

5 olika sätt att gravsätta:

Kistgrav – i en kistgrav kan både kistor och urnor få plats. Begravs hela kistan är det en så kallad jordbegravning som inte föregås av kremering. Gravplatsen kan märkas ut med gravsten eller blomrabatt. Vid en kistbegravning/jordbegravning kan gravsättning av kistan i jorden ske som en del av ceremonin.

Urngrav – i en urngrav finns det bara plats för urnor och därmed är det tätare mellan gravplatserna. Gravplatsen i en urngrav kallas urnsättning. Gravplatsen kan märkas ut precis som kistgravar med gravsten eller blomrabatt.

Minneslund – I en minneslund gravsätts den avlidne efter en kremering genom att askan grävs ner eller i vissa fall sprids i minneslund. En minneslund är helt anonym, det vill säga du vet inte exakt vart den avlidne ligger begravd. Anhöriga får inte vara med när askan grävs ned eller sprids.

Askgravlund – En askgravlund är en variant av en minneslund, men med ett par viktiga skillnader: dels får anhöriga vara med vid gravsättningen, och dels får namnet av den avlidne finnas på gemensam plats i askgravlund. En gemensam smyckningsplats finns också att tillgå där anhöriga kan placera snittblommor och tända ljus. För detta gravskick tillkommer kostnad, som ej täcks av begravningsavgiften, för namnskylt samt 25 års skötsel av minnesplats.

Askgravplats – Askgravplatsen är avsedd för en eller flera askor och liknar minneslund och askgravlund i den bemärkelsen att inget ansvar av skötsel ligger på anhörig. Skillnaden är att graven är märkt med namn i likhet med urn- och kistgrav. För detta gravskick tillkommer kostnad, som ej täcks av begravningsavgiften, för gravsten och skötsel i 25 år.

Välja gravplats

Du bokar tid med vaktmästare på aktuell kyrkogård för att se ut plats samt diskutera möjlighet och regler. Vid detta tillfälle lyfts också frågan om gravrättsinnehavare, alltså den som ska vara kontaktperson för gravplatsen. Hör av dig till vår pastorsexpedition för att få hjälp att komma i kontakt med rätt vaktmästare.

Gravskötsel

Ibland är det svårt att hinna med allt man önskar få gjort och ibland räcker inte orken till. Då kan det vara bra att få hjälp med att vårda graven.

Pastoratet erbjuder skötselavtal som hjälper dig med plantering och ordning på graven. I avtalen ingår även vår- och sommarblommor samt höstljung och gravdekoration till jul.

Avtal om skötsel kan tecknas för ett år i taget. På så sätt förbinder du dig inte längre än under den period som du kan känna behov av lite extra skötselhjälp. Självklart kan du också förlänga avtalet varje år eller avsluta det när det passar dig. För priser och avtalsfrågor, hör av dig till pastorsexpeditionen 035-19 24 00, så hjälper vi dig.

Gravrätt

Oavsett gravskick gäller gravrätten i 25 år, därefter tillfrågas du om förlängning. Gravrätt är alltså den tid som graven ska skötas och finnas synligt kvar på kyrkogården. Det måste alltid finnas en utsedd gravrättsinnehavare som ansvarar för graven och utgör kontakt för kyrkogårdsförvaltningen. Gravrättsinnehavare utser ni själva i samband med att gravsättning sker. Vi kontakter dig när gravrättsinnehavare ska registreras.

Leva vidare-grupp

Du som förlorat en nära anhörig bjuds personligen in till en grupp där vi pratar om sorgen och gemensamma erfarenheter. Det som sägs i gruppen, stannar i gruppen. Har du förlorat någon och inte fått en inbjudan, hör av dig till pastorsexpeditionen.

Minnesgudstjänst i Allhelgona

Allhelgona är den tid på året då vi tillsammans med människor i Sverige och världen uppmärksammar och minns dem som har lämnat det här livet. Denna helg genomför kyrkan så kallade minnesgudstjänster där namnen på de som gått bort det gångna året läses upp. Dessa gudstjänster är öppna för alla, men de närmast anhöriga får en personlig inbjudan via posten.

Mer information om minnesstund

När man samlas efter begravningsceremonin kallas det minnesstund. Om man ska ha en minnesstund och hur den läggs upp beror helt på de anhöriga, samt vad den som avlidit själv hade önskat.

Vi hjälper dig gärna att anordna minnesstunden hos oss. Minnesstunden är ofta ett väldigt välkommet och uppskattat tillfälle för samvaro efter en begravning. Det är ett tillfälle för reflektion, minnen och gemenskap. Vår erfarenhet är också att minnesstunden blir en viktig del i den långsiktiga sorgebearbetningen. Även om det vid tillfället känns tungt, så blir minnesstunden ett gemensamt avslut och ett gemensamt avstamp för tiden efter begravningen.

I våra fyra församlingshem anordnar vi gärna minnestunder i anslutning till begravningsgudstjänsten eller begravningsceremonin. Våra församlingsvärdinnor hjälper dig att planera och genomföra minnesstunden på ett så personligt sätt som möjligt. Du kan också välja om du vill överlåta kontakten med oss till begravningsbyrån eller om du vill planera själv tillsammans med vår personal.

En minnesstund kan vara utformad på många olika sätt. Vår ambition är att, så långt det är möjligt, alltid tillgodose den avlidnes eller de anhörigas önskan om utformning av minnesstunden. En minnesstund hos oss kan utgöras av allt från en traditionell sittning med vita dukar, till ett trädgårdsmingel i anslutning till våra lokaler eller en pizzabuffé i församlingshemmet.

Minnesstundens kostnader ingår inte i begravningsavgiften. Av den anledningen tas ett enhetligt kuvertpris ut för genomförandet av minnesstunden. I kuvertpriset ingår alltid serveringspersonal, alkoholfri måltidsdryck, lokalhyra och kaffe efter maten. Även vita dukar, servetter, ljus och blommor på borden ingår i kuvertpriset. Mat och ytterligare dekorationer debiteras utöver kuvertpriset.

Att som anhörig också planera en minnesstund kan kännas tungt och som en extra börda på allt annat som man går igenom vid en anhörigs bortgång. Därför rekommenderar vi att man tar hjälp för planeringen av minnesstunden. Begravningsbyrån kan alltid ge dig tips och råd, men du kan också kontakta oss och vår personal direkt för planeringen.

Här följer en checklista som kan vara bra att ha när du funderar kring minnesstunden:

Kontakt, bokning och planering:

Du kan själva boka lokal och planera minnesstunden genom att kontakta pastorsexpeditionen 035-192400. Du kan också be begravningsbyråns representant att hjälpa dig med detta.

Lokal:

En minnesstund hos oss genomförs alltid i eller i direkt anslutning till våra egna lokaler. Lokalhyran ingår i det kuvertpris som debiteras för minnesstunden. Du hittar mer information om våra fyra församlingshem på vår hemsida under fliken ”Våra kyrkor och församlingshem”.

Dekorationer:

I kuvertpriset ingår enklare dekorationer så som ljus och blommor på borden. Om du har önskemål utöver detta, så som ett minnesbord med foto och gästbok eller annan dekoration utöver blommor och ljus, så kan du meddela detta till oss eller begravningsbyrån. Extra kostnad kan då tillkomma.

Mat:

Ofta bjuder man på något att äta i samband med minnesstunden. Det kan vara allt från en enkel fika till en fullständig middag. Oftast beställs måltiden av cateringföretag genom begravningsbyrån. Vårt pastorat kan även erbjuda enklare måltider och fika för mindre sällskap. Kostnaden för maten debiteras alltid separat och beställs via begravningsbyrån.

Dukning och servering:

I kuvertpriset ingår även dukning och servering. Du behöver inte själv tänka på dessa praktiska delar i samband med minnesstunden. Minnesstunden är till för deltagarna och vi sköter det praktiska runtomkring.

Tal eller sång:

För en del är minnesstunden också ett bra tillfälle att dela minnen eller uttrycka sina känslor på olika sätt. Det kan handla om ett bildspel, en dikt som läses upp, en sång eller ett tal. Det är i vissa fall även vanligt att man läser upp inkomna hälsningar och minnesord från släktingar och bekanta. Är det många deltagare på minnesstunden, så kan det vara bra att utse någon som håller i dessa delar och planerar när det ska ske under minnesstunden.

Inbjudan och anmälan:

Vanligen sker inbjudan via dödsannonsen i tidningen. Du kan också själv bjuda in personligen om du känner att det blir bättre. Det är dock viktigt för oss att veta hur många som förväntas delta, för att därmed kunna planera och förbereda på ett klokt sätt.

Dina/era egna tillägg till checklistan:

Grunden för planeringen är lagd, men kanske har du ytterligare saker du vill lägga till.

Mina funderingar och minnesanteckningar

Här finns utrymme för dig att skriva, så slipper du vara rädd för att glömma bort det du tänker på.

Ge dina efterlevande en vägledning – Hur tänker du dig din egen begravning?

Det är klokt att söka svar på detta i förväg – som en hjälp för efterlevande. Du kan formulera dina önskemål fritt i ett eget dokument, men det finns också möjlighet att fylla i sådan information via Svenska kyrkan eller via en begravningsbyrå. Formulär finns på deras hemsidor eller kan du hämta en pappersversion om du besöker någon av dessa. Formuläret går under olika namn: Mina önskemål, Vita Arkivet, Livsarkivet eller Lavendla-arkivet. På vår hemsida hittar du formuläret under fliken ”Dop Konfirmation Bröllop Begravning”.

Goda skäl att skriva ner sina önskemål

Det viktiga är att efterlevande får kännedom om den avlidnes önskemål om den egna begravningen. Vår rekommendation är att alltid diskutera sina önskemål med anhöriga innan man gör sin dokumentation. Ibland kan dina anhöriga också ha önskemål som kan vara en hjälp i deras egen sorgebearbetning efter din bortgång och som underlättar dina egna beslut. Det är därför vi rekommenderar att du samtalar med dina anhöriga om dessa frågor.

Dokumentet med önskemålen kan förvaras hos till exempel en advokatbyrå, i ett bankfack eller i hemmet. Dokumentet kan innehålla följande moment och önskemål om den egna begravningen:

Ort och kyrkogård

Kremering alternativt kistbegravning

Gravplatstyp; minneslund, askgravlund, askgravplats, befintlig familjegrav, kistgravplats eller urngravplats

Utströende av aska över land eller över vatten

Val av kista och urna

Val av svepning/svepdräkt

Begravningsceremoni/avsked

Minnesstund

Glöm ej!

Är det så att du valt att lämna Svenska kyrkan är det viktigt att dina anhöriga får kännedom om detta. För deras sorgearbete och praktiska göromål att hantera efter din bortgång – kan vi av erfarenhet konstatera – att detta är mycket bra att känna till.

Kontakta Getinge-Oskarströms pastorat

Öppettider expedition & växel: mån-fre 09.00–12.00:

035-19 24 00

getinge-oskarstrom.pastorat@svenskakyrkan.se

Besöks- och postadress: Björkallén 1, 313 33 Oskarström

www.svenskakyrkan.se/getinge-oskarstrom